

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

4

SIRA SAYISI: 567

Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan
Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna
Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışışleri
Komisyonu Raporları
(1/868)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/868 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Gerekçesi4

• Çevre Komisyonu Raporu6

• Dışişleri Komisyonu Raporu8

• Tasarı Metni10

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin10

• Değişikliklerin Metni11

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-880-6517

4/12/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı’na hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu’nca 4/11/2013 tarihinde kararlaştırılan “Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/868)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Çevre Komisyonu

GEREKÇE

İklim değişikliği, günümüzde salt bir çevre sorunu olarak görülmekten çıkmış ve çok ciddi sosyo-ekonomik sonuçlara yol açabilecek ve hatta ülkelerin güvenliğini tehdit edebilecek boyutta bir sorun olarak ele alınmaya başlanmış, ülkelerin sürdürülebilir kalkınma çabalarını ciddi ölçüde sekteye uğratabilecek potansiyeli ile uluslararası gündemin üst sıralarına tırmanmıştır.

Ülkemiz, günümüzün en önemli gündem maddelerinden biri olan çevre konularına verdiği önem ve iklim değişikliği ile mücadelede sergilediği kararlılık çerçevesinde uluslararası toplumla birlikte hareket etmiş ve 1992 tarihli Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi’ne (BMİDÇS), 2001 yılında Marakeş’te yapılan BMİDÇS’nin 7. Taraflar Konferansı’nda özgün şartlarının tanınmasını müteakip 2004 yılında ve Kyoto Protokolü’ne (KP) de 2009 yılında taraf olmuştur. Bununla birlikte bu süreç dahilinde ülkemiz herhangi bir sayısal emisyon azaltım taahhüdü üstlenmemiştir.

Ülkemizin 2009 yılında KP’ye taraf olması, kurucu üyesi ve BM’nin saygın bir ülkesi olarak, uluslararası gündemin en öncelikli ve acil sorunlarından biri haline gelen iklim değişikliği ile mücadele konusundaki kararlılığını ve uluslararası toplumun güvenilir bir ülkesi olduğunu göstermesine ve 2011 yılında şekillenmeye başlayan 2020 sonrası iklim değişikliği rejiminin oluşması sürecinde kendi özgün koşullarını daha iyi müzakere etmesine katkı sağlamıştır. Nitekim 2010’da Cancun’da düzenlenen 16. Taraflar Konferansında, 2011’de Durban’da düzenlenen 17. Taraflar Konferansında ve 2012’de Doha’da düzenlenen 18. Taraflar Konferansında alınan kararlarla ülkemizin diğer Ek-1 ülkelerinden farklı bir konumda olduğu taraf ülkelerce tanınmış ve ülkemizin salım azaltımı, iklim değişikliğine uyum, teknoloji geliştirilmesi ve transferi, kapasite geliştirme ve finansman alanlarında desteğe ehil olduğu kabul edilmiştir. Ayrıca, ülkemizin KP’ye taraf olmasıyla AB ile iklim değişikliğiyle mücadele ve iklim değişikliğine uyum konularında ve AB müktesebatına uyum bağlamında işbirliği olanaklarının gelişmesi de mümkün olmuştur.

KP'nin birinci taahhüt dönemi 2008-2012 yıllarını kapsamış ve 2012 yılında Doha'da düzenlenen BMİDÇS 18. Taraflar Konferansı ile KP 8. Taraflar Toplantısı sırasında KP'nin ikinci taahhüt döneminin 1 Ocak 2013 tarihinden 2020 sonuna kadar sürmesi kararlaştırılmış ve bu çerçevede Kyoto Protokolü'nde bazı değişiklikler yapılmıştır.

Söz konusu ikinci taahhüt döneminin taraf ülkeler açısından yürürlüğe girebilmesi için KP'ye yönelik “Doha Değişikliği”nin onaylanması gerekmektedir. Anılan değişiklik 143 ülkenin onay belgesini BM Sekreteryasına tevdi etmesiyle yürürlüğe girecektir.

Yukarıda maruz hususlar ışığında, ülkemizin ilk taahhüt döneminde olduğu gibi ikinci taahhüt döneminde de sayısallaştırılmış sera gazı emisyon azaltım yükümlülüğünün bulunmadığı gözönünde bulundurularak, ulusal düzeyde iklim değişikliği ile mücadele kapsamında hazırladığımız İklim Değişikliği Stratejisi ve Eylem Planıyla (2011-2013) uyumlu biçimde, “Doha Değişikliğinin onaylanmasının yararlı olacağı mütalaa edilmekte olup, bu onayın ülkemizin iklim değişikliğiyle mücadele alanındaki kararlı tutumunun sürdüğünün önemli bir göstergesi olacağı değerlendirilmektedir.

Çevre Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Çevre Komisyonu

17.12.2013

Esas No: 1/868

Karar No: 37

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 1/868 esas numaralı “Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Başkanlık tarafından 10 Aralık 2013 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna sevk edilmiştir.

Tasarı Komisyonumuzun 17 Aralık 2013 tarihli toplantısında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

26 Kasım-7 Aralık 2012 tarihleri arasında Katar’ın başkenti Doha’da gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi (BMİDÇS) 18. Taraflar Konferansında, 2020 yılında yürürlüğe girmesi beklenen yeni iklim anlaşmasına yönelik ortak vizyon geliştirme, emisyon azaltımı, finansman, iklim değişikliğine uyum, teknoloji ve kapasite geliştirme konularında müzakereler yapılmıştır. Konferans sonucunda,

- 2013-2020 yılları arasını kapsayacak ikinci taahhüt döneminin başlaması,
- Bu dönemde taahhütte bulunan ülkelere göre Protokol’ün EK-B listesinin yeniden düzenlenmesi,
- Protokol altında yer alan esneklik mekanizmalarının devam etmesi,
- 2020 sonrasında Kyoto Protokolü’nün yerini alması öngörülen iklim değişikliği anlaşması için daha fazla çaba gösterilmesi ve çalışmaların 2015 yılına kadar tamamlanması,
- 2020 sonrasında da yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.

Ülkemizin birinci taahhüt döneminde olduğu gibi ikinci taahhüt döneminde de azaltım yükümlülüğü bulunmamasına karşın Doha kararlarını kabul etmesi, dünyanın önemli sorunlarından biri haline gelen iklim değişikliğiyle mücadele konusundaki kararlılığını göstermesi ve 2020 sonrasında oluşturulacak yeni rejim konusunda söz sahibi olabilmesi açısından önem arz etmektedir.

Komisyonumuz, tasarının olumlu görüş ile esas komisyona bildirilmesini kabul etmiştir. Raporumuz, Esas Komisyon olan Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Erol Kaya</i>	<i>Osman Kahveci</i>	<i>Sebahattin Karakelle</i>
İstanbul	Karabük	Erzincan
Kâtip	Üye	Üye
<i>Aydın Şengül</i>	<i>Eşref Taş</i>	<i>Mehmet Metiner</i>
İzmir	Bingöl	Adıyaman

Üye
Gülşen Orhan
Van
Üye
Selçuk Özdağ
Manisa
Üye
Gülray Dalıan
İstanbul
Üye
Sena Kaleli
Bursa

Üye
Zeki Aygün
Kocaeli
Üye
Abdurrahim Akdağ
Mardin
Üye
Temel Coşkun
Yalova
Üye
Melda Onur
İstanbul
Üye
Emin Çınar
Kastamonu

Üye
Hüseyin Cemal Akın
Malatya
Üye
Muzaffer Çakar
Muş
Üye
Mustafa Serdar Soydan
Çanakkale
Üye
Mehmet Hilal Kaplan
Kocaeli

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

4.3.2014

Esas No: 1/868

Karar No: 442

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 4/12/2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 10/12/2013 tarihinde tali komisyon olarak Çevre Komisyonuna, esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen “Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 24 üncü Yasama Dönemi 26/2/2014 tarihli 73 üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Çevre Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tali komisyonlardan Çevre Komisyonu 17/12/2013 tarihli toplantısında Tasarının geneli üzerinde görüşme yapmış ve raporunu olumlu görüşle Komisyonumuza gönderilmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmuştur.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Tasarının, Ülkemizin ilk taahhüt döneminde olduğu gibi ikinci taahhüt döneminde de sayısallaştırılmış sera gazı emisyon azaltım yükümlülüğünün bulunmadığı göz önünde bulundurularak ulusal düzeyde iklim değişikliği ile mücadele kapsamında hazırlanan İklim Değişikliği Stratejisi ve Eylem Planıyla uyumlu biçimde Doha Konferansında Kyoto Protokolünde yapılan değişikliklerin onaylanmasının uygun bulunması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde Hükümet temsilcileri tarafından;

Ülkemizin, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi’ne yönelik Kyoto Protokolü’ne 26 Ağustos 2009 tarihinde taraf olduğu,

Kyoto Protokolü’nün birinci taahhüt döneminin 2008-2012 yıllarını kapsadığı, 2012 yılında Doha’da düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 18’inci Taraflar Konferansı’yla Kyoto Protokolü 8’inci Taraflar Toplantısı sırasında Kyoto Protokolü’nün ikinci taahhüt döneminin 1 Ocak 2013 tarihinden 2020 sonuna kadar sürmesinin kararlaştırıldığı ve bu çerçevede Kyoto Protokolü’nde “Doha Değişikliği” adı altında bazı hususların kabul edildiği,

İkinci taahhüt döneminin taraf ülkeler açısından yürürlüğe girebilmesi için Protokole yönelik Doha Değişikliği’nin onaylanmasının gerektiği, bu değişikliğin yürürlüğe girebilmesi için de 144 ülke tarafından onaylanmasının icap ettiği,

Birinci taahhüt döneminde olduğu gibi, ikinci taahhüt döneminde de ülkemizin herhangi bir sayısal azaltım taahhüdü bulunmadığı, söz konusu değişikliklerin Ülkemiz açısından herhangi bir yükümlülük doğurmayacağı,

2020 sonrası iklim değişikliği rejimine ilişkin müzakerelerin de sürdüğü, bu konuda nihai kararın 2015’te Paris’te düzenlenecek olan 21’inci Taraflar Konferansı’nda alınacağı ve müzakere sürecine aktif şekilde katılımın sağlanmakta olduğu,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Mersin Milletvekili Çiğdem Münevver Ökten, Karabük Milletvekili Osman Kahveci ve Rize Milletvekili Hasan Karal Tasarı ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Üye
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Şaban Dişli</i>	<i>Ali Rıza Alaboyun</i>
İstanbul	Sakarya	Aksaray
Üye	Üye	Üye
<i>Tunca Toskay</i>	<i>Mehmet Ali Ediboğlu</i>	<i>Ayşe Eser Danışoğlu</i>
Antalya	Hatay	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Harun Karaca</i>	<i>Osman Taney Korutürk</i>	<i>İsmail Safi</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Rıfat Sait</i>	<i>Osman Kahveci</i>	<i>Erol Dora</i>
İzmir	Karabük	Mardin
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Çiğdem Münevver Ökten</i>	<i>Hasan Karal</i>	<i>Mehmet Kasım Gülpınar</i>
Mersin	Rize	Şanlıurfa
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DOHA KONFERANSINDA KYOTO PROTOKOLÜNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 2012 yılında Doha’da düzenlenen 18. Taraflar Konferansı ile Kyoto Protokolü 8. Taraflar Toplantısında Kararlaştırılan “Doha Konferansında Kyoto Protokolünde Yapılan Değişiklikler”in onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

DOHA KONFERANSINDA KYOTO PROTOKOLÜNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı

B. Bozdağ

Avrupa Birliği Bakanı

E. Bağış

Çevre ve Şehircilik Bakanı

E. Bayraktar

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı V.

F. Şahin

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

S. Ergin

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

N. Ergün

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

S. Kılıç

İçişleri Bakanı

M. Güler

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

B. Yıldırım

Başbakan Yardımcısı

B. Atalay

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

F. Şahin

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

M. Z. Çağlayan

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

DOHA KONFERANSI'NDA KYOTO PROTOKOLÜNDE YAPILAN
DEĞİŞİKLİKLER

Madde 1: Değişiklik

A. Kyoto Protokolü'nün Ek B Listesi

Protokol'ün Ek B kısmında yer alan tablo aşağıdaki ile değiştirilecektir.

1	2	3	4	5	6
ÜLKELER	Sayılaştırılmış Emisyon Sınırlama veya Azaltım Taahhüdü (2008-2012) Baz yılın veya periyodun yüzdesi)	Sayılaştırılmış Emisyon Sınırlama veya Azaltım Taahhüdü (2013-2020) Baz yılın veya periyodun yüzdesi)	Referans Yılı ¹	Sayılaştırılmış Emisyon Sınırlama veya Azaltım Taahhüdü (2013-2020) (referans yılın yüzdesi olarak ifade edilmiştir) ¹	2020 Yılına kadar Sera Gazı Emisyonu Azaltım Taahhütleri (referans yılı göre Yüzdesi) ³
Avustralya	108	99,5	2000	98	-%5 ila -%15 veya -%25 ³
Avusturya	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Beyaz Rusya ^{5,6}		88	1990	Mevcut Değil	-8%
Belçika	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Bulgaristan*	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Hırvatistan*	95	80 ⁶	Mevcut Değil	Mevcut Değil	-%20/- %30 ⁷
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi		80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Çek Cumhuriyeti*	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Danimarka	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Estonya*	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Avrupa Birliği	92	80 ⁴	1990	Mevcut Değil	-%20/- %30 ⁷
Finlandiya	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Fransa	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Almanya	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Yunanistan	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Macaristan*	94	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
İzlanda	110	80 ⁸	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
İrlanda	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
İtalya	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Kazakistan*		95	1990	95	-7%
Letonya*	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Lihtenştayn	92	84	1990	84	-%20/- %30 ⁹
Litvanya*	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Lüksemburg	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Malta		80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Monako	92	78	1990	78	-30%
Hollanda	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Norveç	101	84	1990	84	-%30 ila %40
Polonya*	94	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Portekiz	92	80 ⁴	Mevcut Değil	Mevcut Değil	

Romanya*	92	80 ^d	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Slovakya*	92	80 ^d	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
Slovenya*	92	80 ^d	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
İspanya	92	80 ^d	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
İsveç	92	80 ^d	Mevcut Değil	Mevcut Değil	
İsviçre	92	84.2	1990	Mevcut Değil	-%20 ila -%30 ¹
Ukrayna*	100	76 ¹²	1990	Mevcut Değil	-20%
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı	92	80 ^d	Mevcut Değil	Mevcut Değil	

ÜLKELER	Sayılaştırılmış Emisyon Sınırlama veya Azaltım Taahhüdü (2008-2012) Baz yılın veya periyodun yüzdesi)	
Kanada ¹³	94	
Japonya ⁴	94	
Yeni Zelanda ¹⁵	100	
Rusya Federasyonu ¹⁶	100	

Dipnot ve İşaretler:

* Piyasa Ekonomisine Geçiş Sürecindeki Ülkeler

Aşağıda yer alan 1, 2 ve 5 dışındaki tüm dipnotlar ilgili tarafların bildirimiyle sağlanmıştır.

¹ Bir referans yıl, Kyoto Protokolü'ne Taraf olan bir ülke tarafından isteğe bağlı olarak kendi sayılaştırılmış emisyon sınırlama ya da azaltım taahhüdünü o yılın emisyon yüzdesi olarak belirtmek amacıyla o ülkenin kendi amaçlarına yönelik olarak o yılın salınımlarının yüzdesi olarak kullanılabilir, uluslararası yasalarca bağlayıcılığı olan bu tablonun ikinci ve üçüncü sütunlarındaki baz yılı ilişkin sayılaştırılmış emisyon sınırlama ya da azaltım taahhüt(leri) listesine ek olarak bunun Kyoto Protokolü kapsamında uluslararası bağlayıcılığı yoktur.

² Bu taahhütlere ilişkin daha fazla bilgiye FCCC/SB/2011/INF.1/Rev1 ve FCCC/KP/AWG/2012/MISC.1, Add1 ve Add2 sayılı belgelerden ulaşılabilir.

³ Avustralya'nın Kyoto Protokolü'nün II. Taahhüt dönemi için belirlediği sayılaştırılmış emisyon sınırlama veya azaltım taahhüdü, Avustralya tarafından 2020 yılı için belirlenen koşulsuz 2000 yılı seviyelerinin %5'i oranında azaltım hedefi ile uyumludur. Avustralya daha sonra 2020 yılı için belirlediği 2000 yılı seviyelerinin %5 oranında azaltım hedefini %15'e ya da %25'e yükseltme seçeneğini bazı şartların gerçekleşmesine bağlı olarak saklı tutar. Bu referans Cancun Anlaşmaları kapsamında verilen bu taahhütlerin statüsünü devam ettirir ve bu protokol ya da bu protokolün ilgili kuralları ya da usulleri kapsamında yeni bir yasal bağlayıcılığı olan taahhüt anlamına gelmez.

⁴ Kyoto Protokolü'nün 4. Maddesi uyarınca, Avrupa Birliği AB üyesi ülkelerin Kyoto Protokolü'nün II. Taahhüt dönemi için aldığı, bu taahhütlerin Avrupa Birliği ile AB'ye üye

ülkelerin ortaklığıyla gerçekleştirileceği anlayışını esas alır. Sayısallaştırılmış emisyon sınırlama veya azaltım taahhütleri, Avrupa Birliği ve üyesi ülkelerin Kyoto Protokolü'nün hükümleri gereğince taahhütlerini ortaklaşa gerçekleştirmeye yönelik müteakip bildirimine halel getirmez.

⁵ Ek-B'ye, 10/CMP.2 kararını müteakip kabul edilen değişiklik uyarınca dâhil edilmiştir. Bu değişiklik henüz yürürlüğe girmemiştir.

⁶ Hırvatistan'ın Kyoto Protokolü'nün II. Taahhüt dönemi için aldığı sayısallaştırılmış emisyon sınırlama veya azaltım taahhüdü, Kyoto Protokolü'nün 4. Maddesi uyarınca bu taahhütlerin Avrupa Birliği ile AB üyesi ülkelerin ortaklığıyla gerçekleştirileceği anlayışını esas alır. Sonuç olarak, Hırvatistan'ın Avrupa Birliği'ne girişi Kyoto Protokolü'nün 4. Maddesi gereğince ortaklaşa olarak taahhütleri yerine getirme anlaşmasına katılımını ya da sayısallaştırılmış emisyon sınırlama veya azaltım taahhüdünü etkilemeyecektir.

⁷ 2012 yılı sonrası dönem için küresel ve kapsamlı bir anlaşmanın parçası olarak, eğer diğer gelişmiş ülkeler kıyaslanabilir emisyon azaltım taahhütlerine sadık kalır ve gelişmekte olan ülkeler de kapasiteleriyle ve sorumluluklarıyla uyumlu olarak buna yeterli oranda katkıda bulunursa, Avrupa Birliği 2020 yılına kadar 1990 seviyelerine kıyasla %30 oranında şartlı azaltım artırımı önerisini yinelemektedir.

⁸ İzlanda'nın Kyoto Protokolü'nün II. Taahhüt dönemi için aldığı sayısallaştırılmış emisyon sınırlama ya da azaltım taahhüdü, Kyoto Protokolü'nün 4. Maddesi uyarınca bu taahhütlerin Avrupa Birliği ile AB üyesi ülkelerin ortaklığıyla gerçekleştirileceği anlayışını esas alır.

⁹ 3. sütunda yer alan sayısallaştırılmış emisyon sınırlama ya da azaltım taahhüdü, 2020 yılına kadar 1990 yılı seviyesine göre %20 azaltım hedefini göstermektedir. Diğer gelişmiş ülkelerin kıyaslanabilir taahhütler alması ve ekonomi olarak daha ileri olan gelişmekte olan ülkelerin özgün kapasiteleri ve sorumlulukları çerçevesinde katkı sağlaması durumunda Lihtenştayn azaltım miktarını %20'den %30'a çıkarmayı dikkate alacaktır.

¹⁰ Norveç'in 84 olan sayısallaştırılmış sera gazı sınırlama ya da azaltım taahhüdü, 2020 yılına kadar 1990 yılı değerlerine göre %30 azaltım hedefi taahhüdü ile uyumludur. Sera gazı salımında en büyük paya sahip olan ülkelerin sıcaklık artışının 2 °C ile sınırlandırılması hedefi ile paralel olarak küresel ve kapsamlı bir anlaşmaya katkı sağlaması durumunda Norveç, 2020 yılına kadar, 1990 yılına oranla azaltım hedefini %40 seviyesine yükseltecektir. Bu azaltım miktarları, Cancun Anlaşması çerçevesinde alınan kararlarla aynı olup, %40'luk azaltım taahhüdü, Protokol kapsamında belirlenen yasal bağlayıcılığı olan bir taahhüt değildir.

¹¹ Bu tablonun 3. sütunda yer alan sayısallaştırılmış sera gazı sınırlama ya da azaltım taahhüdü, 2020 yılına kadar 1990 yılı seviyesine göre %20 azaltım hedefini göstermektedir. 2°C hedefi doğrultusunda diğer gelişmiş ülkelerin kıyaslanabilir taahhütler alması ve gelişmekte olan ülkelerin özgün kapasiteleri ve sorumluluklarına göre katkı sağlaması durumunda İsviçre azaltım miktarını %20'den %30'a çıkarmayı dikkate alacaktır. Bu azaltım miktarları, Cancun Anlaşması çerçevesinde alınan kararlarla aynı olup, %30 olan azaltım taahhüdü, bu Protokol ya da bu protokolün ilgili kuralları ve yönetmelikleri kapsamında yeni yasal bağlayıcılığı olan bir taahhüt ortaya çıkarmaz.

¹² Tam devir sözkonusu olmalıdır ve yasal olarak edinilmiş emtiaların iptal edilmesi veya kullanımının sınırlandırılması kabul edilmemektedir.

¹³ Depoziter, 15 Aralık 2011 tarihinde Kanada'nın Kyoto Protokolü'nden çekildiğini ifade eden yazılı bir bildirim almıştır. Bu karar, Kanada için 15 Aralık 2012 tarihi itibarıyla geçerli hale gelecektir.

¹⁴ Japonya, 10 Aralık 2010 tarihli bildiriminde, Kyoto Protokolü'nün, 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla başlayan II. Taahhüt Döneminde herhangi bir azaltım taahhüdü üstlenmeyeceğini ifade etmiştir.

¹⁵ Yeni Zelanda Kyoto Protokolüne taraf ülke olmaya devam etmektedir. Yeni Zelanda, 2013-2020 yıllarını kapsayan dönemde Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında ülke ekonomisi çapında sayısallaştırılmış emisyon azaltım hedefi belirleyecektir.

¹⁶ Sekreteryaya'dan 9 Aralık 2010 tarihinde alınan 8 Aralık 2010 tarihli bildirimde, Rusya Federasyonu ikinci taahhüt dönemi için sayısallaştırılmış emisyon sınırlama ya da azaltım taahhüdü üstlenme niyeti taşımadığını ifade etmiştir.

B. Kyoto Protokolü'nün Ek A Listesi

Protokolün Ek A kısmında “Sera Gazları” başlığı altında yer alan liste aşağıdaki ile değiştirilecektir.

Sera Gazları

Karbon Dioksit (CO₂)

Metan (CH₄)

Nötrüz Oksit (N₂O)

Hidroflorokarbonlar (HFCs)

Perflorokarbonlar (PFCs)

Sülfür Hekzaflorid (SF₆)

Nitrojen Triflorit (NF₃)¹

C. Madde 3, Paragraf 1.2

Aşağıda yer alan paragraf, Protokolün 3. Maddesinin 1. Paragrafından sonra ilave edilecektir.

1.2. Ek I'de yer alan ülkeler; münferiden veya müştereken, bu maddenin hükümleri ile uyumlu olarak, 2013-2020 taahhüt döneminde genel emisyonlarını 1990 düzeylerinin en az %18 oranında altına indirme amacıyla, Ek-A'da listelenen toplam insan kaynaklı karbondioksit eşdeğeri sera gazı emisyonlarının, Ek-B'de yer alan tablonun 3. sütununda kayıtlı, sayısallaştırılmış emisyon sınırlama veya azaltım taahhütlerine göre hesaplanan, kendilerine tahsis edilmiş miktarı aşmamasını sağlayacaklardır.

D. Madde 3, Paragraf 1.3

Aşağıda yer alan paragraf, Protokolün 3. maddesinin Paragraf 1.2'sinden sonra ilave edilecektir.

1.3. Protokolün Ek B listesinde yer alan herhangi bir taraf ülke, Ek B'nin 3. sütununda yer alan sayısallaştırılmış emisyon sınırlama veya azaltım taahhüdü miktarının yüzdelere azaltmak için

¹ Sadece II. taahhüt dönemi başlangıcından itibaren geçerlidir.

düzeltilme teklifi sunabilir. Bu türden bir değişiklik için yapılan teklif, kararın alınacağı, Protokolün taraflarını bir araya getiren toplantı niteliğindeki Taraflar Konferansından 3 ay önce Sekretarya tarafından Taraflara iletilecektir.

E. Madde 3, Paragraf 1.4

Aşağıda yer alan paragraf, Protokolün 3. Maddesinin Paragraf 1.3'ünden sonra ilave edilecektir.

1.4. Ek I'de yer alan herhangi bir ülke tarafından yukarıda yer alan Madde 3 Paragraf 1.3 uyarınca sayısallaştırılmış salınım sınırlama ya da azaltım yükümlülüğü hedefini arttırmaya yönelik teklif edilecek bir değişiklik Protokolün taraflarını bir araya getiren toplantı niteliğindeki Taraflar Konferansında mevcut ve oy kullanan Tarafların $\frac{3}{4}$ 'ünden fazlası karşı çıkmıyorsa kabul edilmiş sayılacaktır. Kabul edilen değişiklik Sekretarya tarafından tüm Taraflara iletilmek üzere Depozitere gönderilecek ve Depoziterin iletilsinin ardından, bir sonraki yıl 1 Ocak itibarıyla karar yürürlüğe girecektir. Böyle değişiklikler Taraflar için bağlayıcı olacaktır.

F. Madde 3, Paragraf 7.2

Aşağıda yer alan paragraf, Protokolün 3. Maddesinin 7.Paragrafından sonra ilave edilecektir.

Paragraf 7.2. 2013 ile 2020 yıllarını kapsayan ikinci sayısallaştırılmış sınırlama ya da azaltım taahhüdü döneminde, Ek I'de yer alan ülkelerin her biri için tahsis edilmiş miktar, Ek B'de yer alan tablonun 3. Sütununda belirtilen insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının CO₂ eşdeğeri türünden yüzdelere veya yukarıda yer alan Paragraf 5 uyarınca belirlenen baz yıl ya da döneminin 8 katına eşit olacaktır. 1990 yılında arazi kullanım değişikliği ve ormancılık faaliyetlerinin sera gazı emisyonlarında net bir kaynak teşkil ettiği Ek –I ülkelerine tahsis edilmiş emisyon miktarları, bu kaynaklardan salınan, insan kaynaklı emisyonların CO₂ eşdeğerinin, 1990 yılında arazi kullanım değişikliği sonucu yutaklar tarafından emilen emisyonların düşürülmesi ile elde edilen değerlere eşittir.

G. Madde 3, Paragraf 7.3

Aşağıda yer alan paragraf, Protokolün 3. Maddesinin 7.2. Paragrafından sonra ilave edilecektir.

Paragraf 7.3. EK-I'de yer alan herhangi bir ülkeye II. Taahhüt Dönemi için tahsis edilen miktar ile önceki taahhüt döneminin ilk üç yılının ortalama yıllık emisyon değerlerinin 8 katı arasındaki pozitif fark o taraf ülkenin iptal hesabına havale edilecektir.

H. Madde 3, Paragraf 8

Protokolün 3. Maddesinin 8. Paragrafında yer alan aşağıdaki ifade:

“Yukarıdaki 7. paragrafta atıfta bulunulan hesaplama”

Aşağıdaki ifade ile değiştirilecektir;

“Yukarıdaki 7. Paragraf ve 7.2.'de atıfta bulunulan hesaplama”

I. Madde 3, Paragraf 8.2

Aşağıda yer alan paragraf, Protokolün 3. Maddesinin 8. Paragrafından sonra ilave edilecektir.

Paragraf 8.2. Ek I’de yer alan herhangi bir ülke yukarıda Paragraf 7.2’de atıfta bulunulan Nitrojen Triflorit için hesaplama amacıyla 1995 ya da 2000 yıllarını baz yıl olarak kullanabilir.

J. Madde 3, Paragraf 12.2, 12.3

Aşağıda yer alan paragraf, Protokolün 3. Maddesinin 12. Paragrafından sonra ilave edilecektir.

Paragraf 12.2. Sözleşme veya sözleşmenin belgeleri kapsamında kurulacak piyasa temelli mekanizmalardan elde edilen emisyon azaltım birimleri, Ek-I’de yer alan Taraflarca, Madde 3’te yer alan sayısallaştırılmış sera gazı sınırlama ve azaltım taahhütlerine ulaşılmasına destek sağlamak amacıyla kullanılabilir. Sözleşmeye taraf olan bir taraf ülkenin diğer taraf ülkelerden aldığı emisyon azaltım birimleri, bu birimleri edinen ülkeler için tahsis edilmiş miktarlarına ilave edilecek ve transfer eden ülkenin elindeki birim miktarından düşülecektir.

Paragraf 12.3. Protokolün taraflarını biraraya getiren toplantı niteliğindeki Taraflar Konferansı, yukarıda yer alan Paragraf 12.2’de atıfta bulunulan piyasa temelli mekanizmalar kapsamında onaylanan etkinliklerden elde edilen birimlerin Madde 3’te yer alan sayısallaştırılmış sera gazı sınırlama ve azaltım taahhütlerine ulaşmasına destek sağlamak amacıyla Ek-I’de yer alan taraf ülkelere kullanılmasını sağlar, bu birimlerin bir miktarı idari harcamaları karşılamak için ve ayrıca, eğer bu birimler madde 17 kapsamında elde edinilmişse, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı hassas olan gelişmekte olan ülkelerin uyum harcamalarının karşılanması amacıyla kullanılabilir.

K. Madde 4, Paragraf 2

Aşağıda yer alan ifade, Protokol’ün 4. Maddesinin 2. Paragrafının ilk cümlesindeki “sunulması” kelimesinden sonra ilave edilecektir.

“ya da 3.Madde, 9. Paragrafı uyarınca Protokolün EK-B’sinde yapılacak herhangi bir değişikliğin kabul belgesinin tevdii tarihinde”

L. Madde 4, Paragraf 3

Protokolün 4. Maddesinin 3. Paragrafında yer alan;

“7. Paragrafında belirtilen” kelimeleri

“ilgili”

şeklinde değiştirilecektir.

Madde 2: Yürürlüğe Giriş

İşbu değişiklik, Kyoto Protokolü’nün 20. ve 21. Maddeleri uyarınca yürürlüğe girecektir.

